

«ЛЕКЦІЯ ЯК ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ»

Автор: **Монастирська Л.Є.**,
викладач циклової комісії
товарознавчо-комерційних
дисциплін,
спеціаліст вищої
кваліфікаційної категорії

ПЛАН

Вступ

1. **Лекція – провідна форма навчання у вищій школі**
2. **Види лекцій та їх характеристика**
3. **Функції лекції**
4. **Структура та методика читання лекцій**

ВСТУП

Навчальний процес у КОЛЕДЖІ здійснюється у таких формах: **навчальні заняття, виконання індивідуальних завдань, самотійна робота студентів, практична підготовка, контрольні заходи.**

Основні види навчальних занять у КОЛЕДЖІ: **лекція, лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття, консультація.**

1. ЛЕКЦІЯ – ПРОВІДНА ФОРМА НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Навчальна лекція (лат. lectio – читання) – логічно завершений, науково обґрунтований, послідовний і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, теми чи розділу навчального предмета, ілюстрований за необхідності наочністю та демонструванням дослідів.

Дидактична мета - ввести студентів у наукову проблему, повідомити і розкрити основні питання теми, зосередити увагу на найскладнішому матеріалі, готувати їх до подальшої самостійної роботи.

ОСОБЛИВОСТІ ЛЕКЦІЇ

- ✘ Лекція це не просто передача інформації (її студент може почерпнути самотійно з літератури), а зосередження уваги на висвітленні різних точок зору, повідомлення нового, що ще не ввійшло до змісту підручників, власній оцінці викладачем конкретних подій і фактів.
- ✘ На лекції закладається орієнтовна основа дій студентів з подальшого формування знань.
- ✘ За силою впливу на особистість студента лекцію не може замінити жоден найновіший засіб навчання чи джерело інформації, з якими він має змогу працювати самотійно.
- ✘ Лекція – це форма аудиторного навчання, в якій усний виклад наукової інформації викладачем супроводжується певними записами студентів.

2. ВИДИ ЛЕКЦІЙ ТА ЇХ ХАРАКТЕРИСТИКА

1. За дидактичними завданнями лекції поділяють на: **вступні, тематичні, настановні, оглядові, заключні** (А. Алексюк, Т. Галушко, З. Курлянд).
2. За способом викладу навчального матеріалу виокремлюють: **проблемні лекції, лекції-візуалізації, бінарні лекції (лекції-дискусії), лекції із заздалегідь запланованими помилками, лекції-прес-конференції** (А. Алексюк).

2. ФУНКЦІЇ ЛЕКЦІЇ

Лекція виконує певні функції (А. Алексюк, З. Курлянд):

- інформаційна;
- орієнтовна;
- пояснювальна, роз'яснювальна;
- переконувальна;
- систематизуюча;
- стимулююча;
- виховна і розвивальна.

ВИМОГИ ДО ЛЕКЦІЇ:

- моральність змісту лекції і викладача;
- науковість, інформативність, доказовість і аргументованість, емоційність викладу інформації;
- активізація мислення слухачів через запитання для роздумів;
- чітка структура і логіка розкриття інформації;
- методичне оброблення;
- виклад доступною і зрозумілою мовою;
- використання аудіовізуальних дидактичних матеріалів тощо.

3. СТРУКТУРА ТА МЕТОДИКА ЧИТАННЯ ЛЕКЦІЙ

1. Орієнтовна структура лекції

I. Організаційна частина.

Повідомлення теми та мети заняття.

Актуалізація опорних знань.

Мотивація навчальної діяльності.

Міждисциплінарні звязки.

II. Основна частина

Усвідомлення нового матеріалу (вивчення нового матеріалу, засвоєння нових знань)

Перевірка первинного сприйняття нового матеріалу.

Узагальнення та систематизація нового матеріалу.

III. Підсумкова частина.

Підведення підсумків заняття.

Ознайомлення з завданням для СРС.

МЕТОДИКА ЧИТАННЯ ЛЕКЦІЙ

1. Доведення до студентів мети лекції та належне її мотивування;
2. Доступність і науковість викладу;
3. Включення механізму зворотного зв'язку;
4. Повторення важливих теоретичних положень;
5. Завершення кожного питання лекції підсумком і мотивованим переходом до наступного;
6. Уміння і здатність змусити себе слухати;
7. Емоційність викладу;
8. Налагодження живого контакту;
9. Створення проблемних ситуацій.

ЧИННИКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛЕКЦІЇ

1. організаційний момент;
2. вміти використовувати можливості свого голосу, використання пауз, темп читання лекції;
3. активізація розумової діяльності студентів

ОЗНАКАМИ ВДАЛОЇ ЛЕКЦІЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ

1. надання плану лекції, виокремленням головного і допоміжного, логічний зв'язок, підведення підсумків;
2. корисний, доступний, емоційний і цікавий виклад, з елементами доречного гумору, без слів паразитів, зв'язок з практикою;
3. використання наочності, технічних засобів для утримання уваги слухачів;
4. позитивне сприймання слухачами особи викладача, його вигляд, настрій, хороша дикція, без прив'язаності до конспекту;
5. наукова й дидактична підготовка викладача.